

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Arnoldi Corvini à Belderen J. U. D. Jus Canonicum, Per Aphorismos Strictim Explicatum

Corvinus van Beldern, Arnold

Amstelodami, 1663

Præbendis & dignitatibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10591

qui nova vectigalia sine Principis consensu imposuit; *c. innovamus. 10. de censib.* sacramentum pœnitentiæ quotannis, sacramentum Eucharistiæ cum posset, in quolibet festo paschatis, resurrectionis, non suscepit, *c. omnis utriusque. 12. de pœnit. & remiss.* fures, latrones; *c. 2. de furt. raptores, c. 2. de raptoribus.* qui in torneamentis pugnandi animo accedens, *c. 2. de torneam.* decessit; *c. 1. in fin. eod.* se ipsum interimens, *c. 12. placuit. 23. qu. 5.* propter sua scelera & delicta morte affectus; *d. c. sacris. 12. hic.* exenteratus, seu cujus ossa à carne elixatione sunt separata, alio transferenda; *c. 1. hic. Ext. com.* qui Presbyterum contra Ecclesiæ prohibitionem tutorem reliquit; *can. neque apud. 14. dist. 88.* in Deum & Sanctos blasphemus, *c. 2. de maledicis.*

Qui tamen puram egerunt confessionem, ac dignam pœnitentiam, eis nec communio, nec ecclesiastica sepultura denegatur. *c. quasitum. 30. caus. 13. qu. 2. c. fin. hic.*

Si non pœnituerint, & eorum cadavera vel vi vel casu fuerint ecclesiasticè sepulta, ea, si ab aliorum corporibus discerni possunt, aliàs non, exhumari debent, & procul ab Ecclesiastica sepultura jactari; *d. c. sacris. 12. cœmeterium* ita pollutum, priusquam alii Christiani ibi condantur, jure antiquo, reconciliari. *c. consulisti. 7. de consecr. Eccl. vel Altar.*

Qui ea Ecclesiasticæ sepulturæ dederunt, ipso facto excommunicantur, & manent tales, donec ad arbitrium Episcopi Diocesani, ei cui injuria fuit irrogata, satisfecerint; nullo eos privilegio adjuvante. *Clem. 1. & 2. hic.*

De Præbendis & dignitatibus.

TIT. XXVIII.

Absolutis rebus Spiritualibus corporalibus, transeamus nunc ad res *Spirituales incorporales.*

Æ sunt, quæ in iure consistunt; ut *præbenda, jus patronatus,*

natus, census, exactio, procuratio, canonica portio. De quibus ordine tractabimus.

Præbenda, est jus percipiendi redditus Ecclesiasticos, ratione divini officii, cui quis insistit.

Alia est canonicatui annexa, alia sine ea confertur. Gl. in c. cum M. Ferrariensis. 9. in verbo receperunt. de constit.

Præbendam, beneficium & titulum nihil reipsa interest; usu tamen loquendi in alia Ecclesia vocatur præbenda, in alia beneficium, seu titulus. secund. Pac. Isag. Decret. hoc tit.

Introductus præbendæ usus, ut qui in Ecclesia debitum servitium præstat, ab eadem Ecclesia, pro dignitate & officio sufficienter sustentetur. Qui enim altari servit, de altari vivere debet. c. ex his. 22. caus. 12. qu. 1. c. 67. Ecclesiasticis. 12. qu. 2.

Hinc Episcopus, qui aliquem sacros ad ordines promovit, nullâ ei præbendâ assignatâ, cum ipse, vel ejus successor, c. cum secundum. 16. hic. ex propriis facultatibus, nisi is sit locuples, alere debet, donec certum ei titulum contulerit. c. 2. & 4. & c. tuis questionibus. 23. hic.

Quod onus etiam incumbit ei, qui ex potestate sibi generaliter tradita Clericos ad sacros Ordines sine titulo evehit; qui certas personas ad Ordines evehi mandavit; vel eis jus, ut ab aliis possint promoveri, fecit. c. si Episcopus. 37. eod. in 6.

Eâdem ratione, qui ad Canonicatum est receptus, quamprimum se facultas obtulerit, & præbendâ gaudere, c. relatum. 9. in fin. ubi Gloss. hic. interim distributiones quotidianas percipere, debet, d. c. relatum. 9. & c. dilectus filius. 19. ubi Gl. eod.

Is cui præbenda data, aliquando in dignitate esse dicitur.

Est dignitas, prærogativa personæ Ecclesiasticæ, quâ prædiri Prælati appellantur, & habent jurisdictionem Ecclesiasticam; ut, Archiepiscopatus, Episcopatus, Archidiaconatus, Archipresbyteratus, Abbatia, Prioratus. c. de

multa. 28. hic. c. 3. de offic. ordin. c. 2. & ibi Gl. c. ult. de judic. c. reprehensibilis. 26. de appellation.

Dignitas & personatus pro eodem accipiuntur; *c. cum accessissent. 8. de constit.* sed fortasse pro loquendi consuetudine, alibi vocatur dignitas, alibi personatus. *Panorm. c. 28. de multa. num. 21. hic.*

Præbenda omnis tribus modis erigitur; *fundatione, restitutione, immutatione.*

Fundatione: cum de novo fundatur. *Clem. fin. de rescr. c. dilecto. 25. de prabend. c. 1. de verb. signif. in 6. c. ad audientiam. 1. & 2. de Eccles. adif.*

Restitutione; cum beneficium extinctum vel suppressum in pristinum statum restituitur: *ut in c. ex parte. 12. de constit. c. cum M. 9. eod. vel unita beneficia dissolvuntur. ut in c. 1. ne sede vacant.*

Immutatione; cum forma beneficii & qualitas mutatur: ut si Abbatia fiat Episcopatus; Episcopatus Archiepiscopatus; *ut in c. Salvator. Ext. hic. regulare fiat seculare; vel contra. ut in c. inter quatuor. 5. de relig. domib. c. ad audientiam, in 2. de Eccles. adif. can. 4. quæ semel. 19. qu. 3. can. 20. pervenit. 18. qu. 2.*

Erigere beneficia possunt *summus Pontifex, Episcopus, Capitulum, Privatus.*

Summus Pontifex solus erigit beneficia majora; ut Episcopatus, Archiepiscopatus, & similia. *c. sicut unire. 8. de excess. Pralat. c. quod translationem. 4. de offic. Legat. in Ecclesiis collegiatis novas & inusitatas dignitates ponit; not. ad c. cum olim. 6. de consuet. Felin. ad d. c. cum accessissent. ex regularibus secularia facit; can. quæ semel. 19. qu. 3. Canonatum supernumerarium ad effectum, dignitatem, vel officium, vel administrationem in Ecclesia obtinendi, creat; §. fin. de reservat. in concord. fac. c. dilecta. 25. de prabend. in locis exemptis alia beneficia dat. c. auctoritate. 4. de privileg. in 6.*

Episcopus in sua diœcesi (in aliena enim habetur pro privato. *c. 1. si quis Episcoporum. 16. qu. 5.*) omnia minora bene-

beneficia, Capituli sui consilio adhibito, creat; *c. nemo. 9. de consecr. dist. 1.* ex seculari regularem facit; *can. 78. si Episcopus. 12. qu. 2. c. inter. 5. de relig. domib. non contra; d. can. qua semel. & c. inter quatuor. 5. de relig. domib. nisi auctoritate Papæ: ut in c. cum venerabilis. 21. de censib. & c. relatum. 7. ne cler. vel monach. & c.* aut nisi aliter quam per subrogationem Clericorum secularium regularis reformari non possit; *d. c. inter quatuor. 5.* at dignitates uti sitas, in aliis, & in sua Ecclesia, creat. *d. c. cum olim. 6. de consuet.*

Capitulum tantum præbendam in specie dictam creat, & suppressam dignitatem restaurat. *d. c. cum accessissent. 8. de constit. c. dilectus. 19. hic.*

Privatus beneficium erigit, non per se, sed licentiâ & Episcopi auctoritate accedente: *c. nemo. 9. de consecr. dist. 1.* eâ non accedente, privata oratoria construit & dotat. *can. unicuique. 33. eod. dist. 1. c. patentibus. 8. de privil. c. fin. de censib.*

In erectione beneficiorum debent observari *locus, causa, persona, dos, Ecclesia.*

Locus; ut is sit beneficii qualitati conveniens & congruus. *can. 28. Ecclesias. 16. qu. 7. can. Ecclesias per congrua. 13. de consecrat. dist. 1. cap. Salvator. 5. de præbend. Ext.*

Causa; ut sit legitima; videlicet gentem de novo esse ad fidem conversam; *can. 2. nulli Archiepiscopi. dist. 99.* Ecclesiam erectam, difficulter aut nullo modo hiemali tempore adiri posse; *vid. c. 3. de Eccl. adif. novam ex devotione fidei & pietatis, non ob quæstum. can. si quis basilicam. 10. de consecrat. dist. 1.* aut per superstitionem, *c. placuit. 26. de consecrat. dist. 1.* ædificari.

Persona; ut eorum, quorum interest fieri aut non fieri beneficium novum, consensus adhibeatur. *c. ad audientiam. 3. de Eccl. adif. Clem. 2. de reb. Eccl. non alien. can. 51. multis. 16. qu. 1.*

Dos; nempe ut sufficiens constituatur; *can. cum sicut. 8.*

de consecr. Eccles. c. 26. pia mentis. 16. qu. fin. ex qua puta possint beneficiati sine magna penuria vivere, jura Episcopalia solvere, hospitalitatem transeuntibus impertiri. can. 2. de suppl. neglig. Pral. c. de monachis. 12. de præbend. can. 7. cavendum. can. 9. relatum. 10. qu. 3.

Ecclesia; ut ea publicè designetur, facta ab Episcopo consecratur. juxt. form. in can. nemo. 9. de consecr. dist. 1. vide qua sup. tit. de Eccles. adif. & seq. diximus.

Erecta beneficia curæ & solitudini ejus Episcopi relinquuntur, in cujus Diocesi sunt. can. 10. omnes basilica. 16. qu. 7. can. obitum. 16. dist. 61. nisi ab ea privilegio aliquo sint exempta; c. cum & plantare. 3. de privil. c. 2. de supplend. neglig. Pralat. quæ Pontificis summi dispositioni subsunt. can. præposuit. 4. de concess. præbend.

De Collationibus.

T I T. XXIX.

Diximus superiori titulo, quomodo beneficia erigantur: videamus nunc, quomodo erecta quis adipiscatur.

Quod fit vel *Collatione*, cum præbendæ sunt liberæ; vel *Institutione*, cum non sint liberæ, sed in aliquorum tutela aut patrocinio.

Collatio est libera quædam præbendæ concessio.

Fit vel *ordinariè*, vel *extraordinariè*.

Ordinariè; cum eam faciunt Episcopi, Capitulum, alique Prælati, sive Seculares, sive Regulares, ex lege, vel ex consuetudine, facultatem præbendas concedendi habentes. c. postulastis. 15. accedens. 14. c. cum nostris. 6. concess. præbend.

Consuetudo ante omnia attendenda. Nam si ex ea *Capitulum solum* conferre soleat, soli hoc jus ei permittetur; nisi per sex menses id differat: tum enim Episcopus, consilio virorum religiosorum adhibito; aut si & is negligens, Metropolitanus negligentiam supplebit: c. ex parte. 10. ubi Abb. eod. Si *Prælatum cum Capitulo*, utriusque factum